

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«УЖГОРОДСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні педагогічної ради

ВСП «УТЕФК ДТЕУ»

«30» листопада 2023р. (протокол № 2)

Директор **Сергій ВОЛОЩУК**

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ВСП УТЕФК ДТЕУ

від «01» грудня 2023р. №18 А/Г

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СИСТЕМУ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ
В АКАДЕМІЧНИХ ТЕКСТАХ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ,
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ТА ЗДОБУВАЧІВ
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ У ВСП «УТЕФК ДТЕУ»**

Ужгород 2023

1. Загальні положення

Положення про систему запобігання плагіату в академічних текстах педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів фахової передвищої освіти у ВСП «УТЕФК ДТЕУ» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Положення про ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Положення про дотримання академічної доброчесності у ВСП «УТЕФК ДТЕУ», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у ВСП «УТЕФК ДТЕУ», Положення про організацію, виконання та захист курсових робіт здобувачами освіти ВСП «УТЕФК ДТЕУ» та інших нормативно-правових актів, а також на виконання Наказу ВСП «УТЕФК ДТЕУ» № 114- О від 31.08.2023р. «Про забезпечення функціонування системи запобігання академічному плагіату у ВСП «УТЕФК ДТЕУ».

1.1. Метою Положення є:

- 1.1.1. врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів фахової передвищої освіти у ВСП «УТЕФК ДТЕУ» (далі – Коледж);
- 1.1.2. сприяння дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізації самостійності й індивідуальності під час створення авторського твору та усвідомлення відповідальності за порушення загально прийнятих правил цитування.

1.2. Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Коледжу та якості фахової передвищої освіти в цілому.

1.3. Основні завдання Положення:

Забезпечення дотримання академічної доброчесності:

- ✓ працівниками коледжу при підготовці та виданні підручників, посібників, монографій (розділів монографій), наукових статей та інших видів наукових і навчально-методичних розробок;
- ✓ здобувачами освіти при виконанні ними курсових робіт;
- ✓ здобувачами освіти при виконанні ними науково-практичних робіт, тез та доповідей для участі в конференціях, круглих столах; проектах.

2. Терміни та визначення

2.1. У даному Положенні використовуються терміни у таких значеннях:

- 2.1.1. автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір;
- 2.1.2. академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- 2.1.3. академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, атестаційної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;
- 2.1.4. звіт подібності – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, та джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського тексту із базою академічних текстів Коледжу, відкритими інтернет-джерелами;
- 2.1.5. плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору;
- 2.1.6. система виявлення збігів/ідентичності/схожості (далі – Система) – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, що розміщені в інтернеті, репозитаріях, базах даних та ін.
- 2.1.7. твір – інформація, як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних веб-сайтах Коледжу (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, атестаційна робота, тощо);
- 2.1.8. цитата – порівняно короткий уривок з опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілишими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;
- 2.1.9. унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

2.2. Різновиди плагіату:

- 2.2.1. видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї змістовних змін, а також навмисні текстові спотворення – заміна символів в тексті (кириличні символи на латинські і навпаки тощо) з метою укриття запозичення;
- 2.2.2. дослівне копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) без належного оформлення цитування;
- 2.2.3. внесення незначних правок у скопійований матеріал (перефразування речень, зміна порядку слів у них тощо) та без належного оформлення цитування;
- 2.2.4. компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;
- 2.2.5. представлення скомпонованих власних і запозичених аргументів без належного цитування;
- 2.2.6. парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет);
- 2.2.7. самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Типові приклади самоплагіату: дублікація публікацій (публікація однієї і тієї самої наукової роботи в кількох виданнях, або повторна публікація раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт як нових); дублювання наукових результатів (публікація одних і тих самих наукових результатів в різних наукових працях як нових, які публікуються вперше); подання у звітах з виконання наукових проєктів, результатів, що містилися у попередніх роботах; агрегування даних (суміщення нових і старих даних без їх чіткої ідентифікації з відповідними посиланнями на попередні публікації); дезагрегування даних (публікація частини раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію).

3. Заходи щодо запобігання академічному плагіату

- 3.1.** Запобігання плагіату в академічному середовищі Коледжу здійснюється шляхом проведення комплексу заходів, які полягають у:
- 3.1.1. інформуванні здобувачів освіти та педагогічних працівників про необхідність дотримання академічної доброчесності, етики та підвищення відповідальності за дотриманням правил цитування та посилання;
 - 3.1.2. формуванні викладачами завдань в межах освітнього процесу з використанням інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів освіти до їх виконання;
 - 3.1.3. організації заходів з популяризації основ інформаційної культури та академічної доброчесності зокрема:
 - створенні та розповсюдженні рекомендацій щодо належного оформлення посилань на використані джерела;
 - перевірці академічних текстів на плагіат;
 - оприлюднення на вебсайті та знайомство з цим Положенням та Положенням про дотримання академічної доброчесності у ВСП «УТЕФК ДТЕУ».
- 3.2.** Завідувачі відділень та голови циклових комісій повинні довести зміст Положення довідома працівників та здобувачів фахової передвищої освіти, контролювати та попереджувати факти академічного плагіату.

4. Академічні тексти, які підлягають обов'язковій перевірці на плагіат

- 4.1.** Перевірці на академічний плагіат підлягають:
- 4.1.1. Курсові роботи на етапі допуску до захисту, які претендують на високу оцінку та викликають сумнів у керівника;
 - 4.1.2. монографії та підручники, що рекомендуються до видання Педагогічною радою Коледжу, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні циклової комісії;
 - 4.1.3. навчальні посібники, які мають авторський текст та рекомендуються до видання Методичною радою Коледжу, на етапі представлення матеріалів робіт до розгляду на засіданні циклової комісії;
 - 4.1.4. рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів конференцій, семінарів тощо, на етапі подання роботи автором до розгляду для публікації.

5. Порядок перевірки на академічний плагіат

5.1. У системі запобігання академічного плагіату Коледжу критерієм оригінальності творів вважається рівень оригінальності тексту у відсотках, отриманих за допомогою програмно-технічних засобів перевірки на плагіат, як то: система Unicheck (<http://unicheck.com/uk-ua>), Strike Plagiarism (<http://strikeplagiarism.com/uk/>), Plagiarisma (<http://plagiarisma.net/>), Edu-Birde (<http://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>), Advego Plagiatus (<http://advego.ru/plagiatus/>) та інші.

Перевірку на плагіат академічних текстів здійснюють:

5.1.1. При перевірці курсової роботи здобувача освіти особою, яка відповідає за якість академічного тексту - керівник курсової роботи.

Керівник курсової роботи може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів освіти, які порушили академічну доброчесність:

5.1.1.1. зниження результатів оцінювання курсової роботи;

5.1.1.2. повторне виконання окремого розділу (розділів) роботи.

Деталізація академічної відповідальності може бути зазначена у Методичних рекомендаціях щодо виконання курсової роботи.

5.1.2. Граничний відсоток текстових збігів, відповідно до якого науковий керівник разом з Експертною комісією мають право подавати обґрунтування щодо відсутності плагіату і можливості затвердження позитивного експертного висновку складає **50%**

Для наукових, навчально-методичних та курсових робіт рекомендується визначати шкалу оцінки у залежності від кількісного показника рівня оригінальності твору (роботи, проєкту):

Для наукових та навчально-методичних праць	Для навчальних та курсових робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 90%	понад 81%	високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
80 – 90 %	50 – 80%	задовільний	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів

60 – 79%	40 - 49%	низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 59%	менше 39 %	неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

5.2. Безпосередню перевірку, зазначених у п. 4.1. матеріалів, за відповідним дорученням заступника директора з навчальної роботи Коледжу, здійснює Експертна комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату. Для перевірки матеріалів на ім'я директора подається електронна заява, шляхом заповнення відповідної форми встановленого зразка (додаток 1), яка підписується здобувачем освіти та надається відповідальному за перевірку курсової роботи.

5.3. Перевірка зазначених у п. 4.1 матеріалів проводиться згідно Інструкції (додаток 2 до Положення) за допомогою одного або декількох програмно-технічних засобів з визначенням унікальності роботи. Унікальність тексту повинна бути не менше 50%.

5.4. Перевірка документів на наявність плагіату проводиться для електронних варіантів, представлених у форматах: *.doc (Word 97– Word 2003), *.docx (Word 2007 і вище). Для перевірки подаються титульний аркуш, зміст, вступ, загальна, основна та спеціальна частини, висновок та список використаних джерел.

5.5. Відповідальна особа здійснює процес перевірки, генерує звіт подібності, який надає керівникові курсової (чи іншої) роботи.

5.6. Особа, яка виявила академічний плагіат (копіляцію) у курсовій роботі, попереджає про це керівника курсової роботи, а у разі незгоди – інформує службовою запискою завідувача відділення.

5.7. Допуск до захисту проводиться керівником роботи з урахуванням експертної оцінки результатів щодо відсутності плагіату в роботі.

5.8. Строк і порядок подання готових робіт для перевірки експертною комісією, а також строк, протягом якого така перевірка має бути проведена, визначаються заступником директора з навчальної роботи відповідно до графіка освітнього процесу. До робіт обов'язково додається їх електронна версія результату перевірки.

5.9. Результати перевірки унікальності роботи за допомогою програм пошуку і виявлення плагіату в подальшому повинні бути проаналізовані Експертною комісією із залученням завідувача відділення, голови циклової комісії.

5.10. Допуск до перегляду результатів перевірки усіх робіт мають: директор, заступника директора з навчальної роботи, голова Експертної комісії з виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжі.

5.11. Результати перевірки на академічний плагіат оформлюються експертним висновком про перевірку на наявність академічного плагіату (додаток 3 до Положення) з подальшим допуском матеріалів до захисту, відправку матеріалів на доопрацювання або відхилення без права подальшого розгляду.

5.12. У випадку незгоди здобувача з висновком про оригінальність роботи, автор-здобувач освіти має право подати апеляцію на ім'я директора Коледжу.

5.13. Директор Коледжу створює наказом Апеляційну комісію з академічної доброчесності у складі не менше 3-х науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь. Апеляційна комісія розглядає спірні факти звіту подібності. Рішення апеляційної комісії вноситься в довідку про оригінальність роботи і є остаточним.

6. Відповідальність за академічний плагіат

6.1. У разі виявлення плагіату у роботах здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників вони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення набуває чинності (на підставі рішення Педагогічної ради) з моменту введення його в дію наказом директора Коледжу.

7.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Педагогічної ради Коледжу. У такому ж порядку Положення скасовується.

7.3. Відповідальність за актуалізацію Положення та контроль за виконанням його вимог несуть посадові особи коледжу відповідно до їх функціональних обов'язків.

Алла ДОМИЩЕ-МЕДЯНИК,
к.е.н, відповідальна особа
з виявлення та запобігання
академічного плагіату
у ВСП «УТЕФК ДТЕУ»

Оксана РАТІ,
заступник директора з навчальної роботи

Додаток 1

Директору ВСП «УТЕФК
ДТЕУ» Сергію ВОЛОЩУКУ

ЗАЯВА

Я, П.І.Б., (здобувачі освіти вказують спеціальність, курс, групу) прошу перевірити мою роботу (курсова робота, стаття, тощо) на тему (назва роботи) на наявність академічного плагіату.

Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, а також із захищених раніше робіт мають відповідні посилання.
Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про систему запобігання плагіату в академічних текстах працівників та здобувачів фахової передвищої освіти у ВСП «УТЕФК ДТЕУ», згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови у допуску моєї роботи до захисту (друку) та застосуванні до мене дисциплінарних заходів.

Додаток: електронний варіант роботи додається.

Дата

Підпис

ІНСТРУКЦІЯ
щодо порядку подання робіт для перевірки на виявлення і запобігання
академічному плагіату

Для реалізації положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в Коледжі:

1. Здобувач фахової передвищої освіти (студент) надає заяву (Додаток 1) та письмову роботу в електронному вигляді науковому керівнику (за 10 днів до попереднього захисту). Письмова робота представляється повністю, починаючи з титульного аркушу.
2. Передача курсових робіт на перевірку здійснюється науковим керівником шляхом надсилання з корпоративної електронної пошти на корпоративну адресу відповідальному за перевірку в коледжі. Електронний лист повинен мати повний комплект для перевірки, а саме:
 - оригінал роботи у pdf форматі, назвавши за такою схемою: рік-курс-шифр спеціальності-КР-прізвище та ім'я здобувача освіти, наприклад: 2023-III ГРС-241 -КР- Олень Ангеліна;
 - роботу для перевірки у pdf форматі визначеному пунктом 4.1. Положення, назвавши її за такою схемою: рік-курс-шифр спеціальності-прізвище ім'я НПП, наприклад: 2023-IIIГРС241—Методичні рекомендації до виконання курсових робіт -Алла Домище-Медяник;
3. Керівник курсової роботи перевіряє правильність формування комплекту для перевірки та заповнює форму «Наміри про перевірку» і надсилає її з корпоративної адреси відповідальному за перевірку на плагіат. До форми прикріплюється повний комплект для перевірки.
4. Упродовж 10 днів з дня подачі матеріалів відбувається перевірка роботи. За результатами перевірки формується звіт та Експертний висновок про перевірку на наявність академічного плагіату, які надсилаються відповідальному даної спеціальності, а відповідальний надсилає керівнику роботи. У разі виявлення плагіату робота повертається на доопрацювання. За позитивного висновку здобувач освіти роздруковує першу сторінку звіту та Експертний висновок й вкладає до курсової роботи.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Фірмовий бланк коледжу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

Оксана РАТІ

«___» _____ 20___ р.

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
про перевірку на наявність академічного плагіату

Експертна комісія з виявлення та запобігання академічного плагіату у
ВСП «Ужгородський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»
створена наказом директора № ___ від _____ 20_____ року,
перевіривши курсову роботу на тему

«_____»

ППП автора, прийшла до наступного висновку, що здобувач освіти ВСП
«УТЕФК ДТЕУ», спеціальності *шифр та назва* виконав роботу з
унікальністю _____ відсотокунікальності станом на _____.

(дата перевірки роботи)

Голова Експертної комісії з
виявлення та запобігання
академічного плагіату
у ВСП «УТЕФК ДТЕУ»

/підпис/ І.П.